

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної економічної освіти
Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

О.Г.Набока

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Управління закладами освіти

підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

**за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Біологія та
здоров'я людини)**

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

кандидат педагогічних наук, доцент Чередник О.В.

Рецензенти:

Омельченко С.О. – доктор педагогічних наук, професор, ректор Донбаського державного педагогічного університету;

Коркішко О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту (протокол № 1 від «27» серпня 2021 року).

Завідувач кафедри

проф. С.В. Коверга

Погоджено групою забезпечення спеціальності Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення

доц. І. В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“30” серпня 2021 р. протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
Тижневих годин для очної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	24 год.	8 год.
	Практичні	
	16 год.	6 год.
	Лабораторні	
	- год.	- год.
	Самостійна робота	
	110 год.	136 год.
Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» є ознайомлення здобувачів із системою управлінських функцій, нормативно-правовим забезпеченням освітнього менеджменту, різними аспектами керівництва. Формування системи спеціальних знань, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, практичних навичок, умінь та інших компетенцій щодо менеджменту організації.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкових)
«Управління закладами освіти»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК2 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК4 Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК5 Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК6 Здатність до міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p> <p>СК1 Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК2 Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання біології та основ здоров'я (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК3 Здатність організувати й</p>	<p>ПРН3 Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>ПРН4 Організувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН5 Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу.</p> <p>ПРН6 Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН7 Планувати, організувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної</p>	<p>- словесний метод (лекція, пояснення, бесіда, дискусія, діалог, мозковий штурм);</p> <p>- практичний метод (практичні заняття - вирішення проблемних задач шляхом застосування різних форм навчально-пізнавальної діяльності здобувачів);</p> <p>- наочний метод (метод ілюстрацій і демонстрацій інтерактивними презентаціями);</p> <p>- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (мультимедійні).</p>	<p>тестовий контроль, усне опитування, вирішення ситуацій та компетентісно орієнтованих практичних завдань, презентація, результатів виконання завдань самостійної роботи, екзамен</p>

<p>управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК4 Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК5 Здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК6 Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>	<p>доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН8 Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН9 Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.</p>		
---	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Історія розвитку теорії і практики управління закладами освіти	26	4	2	-	20	26	1	1	-	24
Тема 2. Методологічні та теоретичні основи управління закладами освіти	26	4	2	-	20	26	1	1	-	24
Тема 3. Менеджер в закладах освіти	20	4	2	-	14	22	1	1	-	20
Тема 4. Органи управління у закладах освіти	28	4	4	-	20	27	2	1	-	24
Тема 5. Внутрішньошкільне керівництво освітнім процесом	28	4	4	-	20	27	2	1	-	24
Тема 6. Управління якістю освіти	22	4	2	-	16	22	1	1	-	20
Усього годин	150	24	16	-	110	150	8	6	-	136

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин очна форма навчання	Кількість годин заочна форма навчання
1	Історія розвитку теорії і практики управління закладами освіти	4	1
2	Методологічні та теоретичні основи управління закладами освіти	4	1
3	Менеджер в закладах освіти	4	1
4	Органи управління у закладах освіти	4	2
5	Внутрішньошкільне керівництво освітнім процесом	4	2
6	Управління якістю освіти	4	1
	Разом	24	8

4.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин очна форма навчання	Кількість годин заочна форма навчання
1	Становлення управління у галузі освіти	2	1
2	Основні засади управління закладами освіти	2	1
3	Технології саморозвитку менеджера освіти	2	1
4	Діяльність органів управління в закладах освіти	4	1
5	Функції і методи управління у закладах освіти	4	1
6	Технології моніторингу якості діяльності у закладах освіти	2	1
	Разом	16	6

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин очна форма навчання	Кількість годин очна форма навчання
1	Сучасні теорії управління закладами освіти	20	24
2	Розроблення стратегії діяльності закладів освіти	20	24
3	Професіограма менеджера освіти	14	20
4	Державно-громадське управління закладами освіти	20	24
5	Особливості прийняття управлінських рішень у закладах освіти	20	24
6	Міжнародні порівняльні дослідження якості знань.	16	20
	Разом	110	136

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання:

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка практичних завдань на практичних заняттях – письмове тестування; виконання компетентісно орієнтованих завдань, зокрема аналіз професійно орієнтованих ситуацій; розробка та презентація; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) екзамен, який містить такі завдання: підготовка відповіді на два теоретичних запитання та аналіз і оцінка ситуації.

Питання до екзамену:

1. Передумови виникнення менеджменту.
2. Управлінська думка у стародавні часи.
3. Управлінська думка середньовіччя.
4. Основні школи менеджменту.
5. Школа наукового управління.
6. Класична школа.
7. Неокласична школа.
8. Школа поведінкових наук.
9. Емпірична школа.
10. Підходи до менеджменту.
11. Сучасні теорії менеджменту.
12. Становлення управління в галузі освіти.
13. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «освітній менеджмент».
14. Поняття про організації; їх функції; особливості освітніх організацій.
15. Організаційна культура навчального закладу, її сутність.
16. Закони, принципи, функції, методи, мета і завдання шкільного менеджменту.

17. Стратегічне управління, його сутність.
18. Інноваційний освітній менеджмент.
19. Сутність понять «менеджер», «лідерство», «лідер».
20. Типи лідерів та основні стилі менеджменту.
21. Вимоги до сучасного менеджера.
22. Управління персоналом.
23. Управління якістю діяльності навчального закладу.
24. Маркетингова діяльність директора школи; зв'язки з громадськістю.
25. Принципи управління освітою.
26. Структура органів управління освітою.
27. Управлінські органи в школі.
28. Особливості управлінської діяльності в сучасній школі.
29. Якість освіти: поняття та сутність.
30. Загальні засади управління якістю освіти.
31. Процесний підхід до управління закладом освіти.
32. Атестація навчальних закладів в Україні.
33. Державна підсумкова атестація.
34. Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень учнів в Україні.
35. Загальні питання оцінювання якості вищої освіти.
36. Оцінювання навчальних досягнень студентів.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література:

1. Коберник О. М. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. / О. М. Коберник, М. І. Гагарін. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf
2. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.%20І.%20Менеджмент%20освітньої%20організації%20.pdf>
3. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.] / Л. А. Мартинець. Вінниця, 2018. 196 с.
4. Михайлов С.І. Менеджмент. Навчальний посібник. 2-ге видання. К. Центр учбової літератури. 2020. 536 с.
5. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014 Середня освіта /Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
6. Онишків З.М. Основи управління закладом загальної середньої освіти : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів. Тернопіль : "Навчальна книга — Богдан", 2018. 192 с.
7. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. К. : Знання, 2016. 359 с.

Допоміжна література:

1. Полотнянко О. І. Особливості університетської менеджмент-освіти в Україні: елементи системності та інноваційності. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Том 19. Вип. 2 (45). С.340-353.
2. Русавська В. А. Проблемні аспекти менеджменту та менеджмент-освіти в умовах ринкових змін / В. А. Русавська, Л. В. Батченко, Л. О. Гончар // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Менеджмент соціокультурної діяльності. 2018. Вип. 1. С. 78-97. Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/bknucams_2018_1_8
3. Чередник О.В. Методичні рекомендації до викладання навчальної дисципліни «Управління персоналом у навчальному закладі» освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальностями 014 Середня освіта, 073 Менеджмент. Слов'янськ, ДДПУ, 2018. 181 с.
4. Чередник О.В., Решетова І.А., Нікітіна Н.П. Методичні рекомендації до викладання навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» за темою: «Дитяче самоврядування: теорія і практика» освітньо-професійної програми підготовки магістр за спеціальностями 014 Середня освіта, 073 Менеджмент. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. 151 с.
5. Чередник О.В., Решетова І.А., Нікітіна Н.П. Методичні рекомендації до викладання навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» за темою: «Булінг як соціально-педагогічна, психологічна проблема сучасності» освітньо-професійної програми підготовки магістр за спеціальностями 014 Середня освіта, 073 Менеджмент. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. 64 с.
6. О.В. Чередник, О.Г.Набока, І.А. Решетова. Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» освітньо-професійної програми підготовки магістр за спеціальностями 014 Середня освіта, 073 Менеджмент. / Укл.: О.Г. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2021. 72 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про середню освіту» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
4. Верховна Рада України: – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>
6. Міністерство освіти і науки України Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>

7. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Сайт Верховної Ради України Режим доступу: www.rada.gov.ua
9. Опорна школа Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/oporni-shkoli/stvorennya-opornoji-shkoli>
10. Постанова про середню освіту Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP170576.html
11. Середня Освіта. Режим доступу: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/60665/

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1208>

Дистанційний курс розраховано на шість тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, практичні заняття, тести, завдання до самостійної роботи.